

Nog een primeur voor Nederland

J. Geesink

Javastraat 17
Den Helder

In de Wieringermeer-polder is in de nabijheid van het bos Robbenoord nog een ander, kleiner bos. In het laatst van de oorlog hebben de Duitsers de dijk om die polder doorgestoken om de boel te laten overstromen. De omgeving van de plaats, waar dit gebeurde, heeft zo te lijden gehad van de optredende stromingen, dat de grond daar niet meer geschikt was voor landbouw. Men heeft hier toen maar een bos aangelegd en daarom heet dit bos nog altijd Dijkgatbos.

Op 18 oktober 1970 vond ik in dit bos op een dode, sterk vergane tak van Esdoorn (*Acer pseudoplatanus*) twee niet meer in verse staat verkerende inktzwammetjes. Aangezien er in het veld van een *Coprinus* vaak niets te zeggen valt, besloot ik het spul, hoewel niet fraai meer, toch maar mee te nemen. Er waren nog enige velumrestjes op de hoed te zien, zodat het er nog niet hopeloos uitzag.

De ene hoed was nog iets klokvormig en de andere was al opgekruld. Ze waren gevoerd en vliezig zoals gebruikelijk en hadden witte velumvlokjes op een grijze ondergrond. De jongste was ongeveer 2 cm hoog en de oudere 3 cm breed. De steel had ook al niets bijzonders, 5 cm lang, 0,2-0,3 cm dik, wit en kaal.

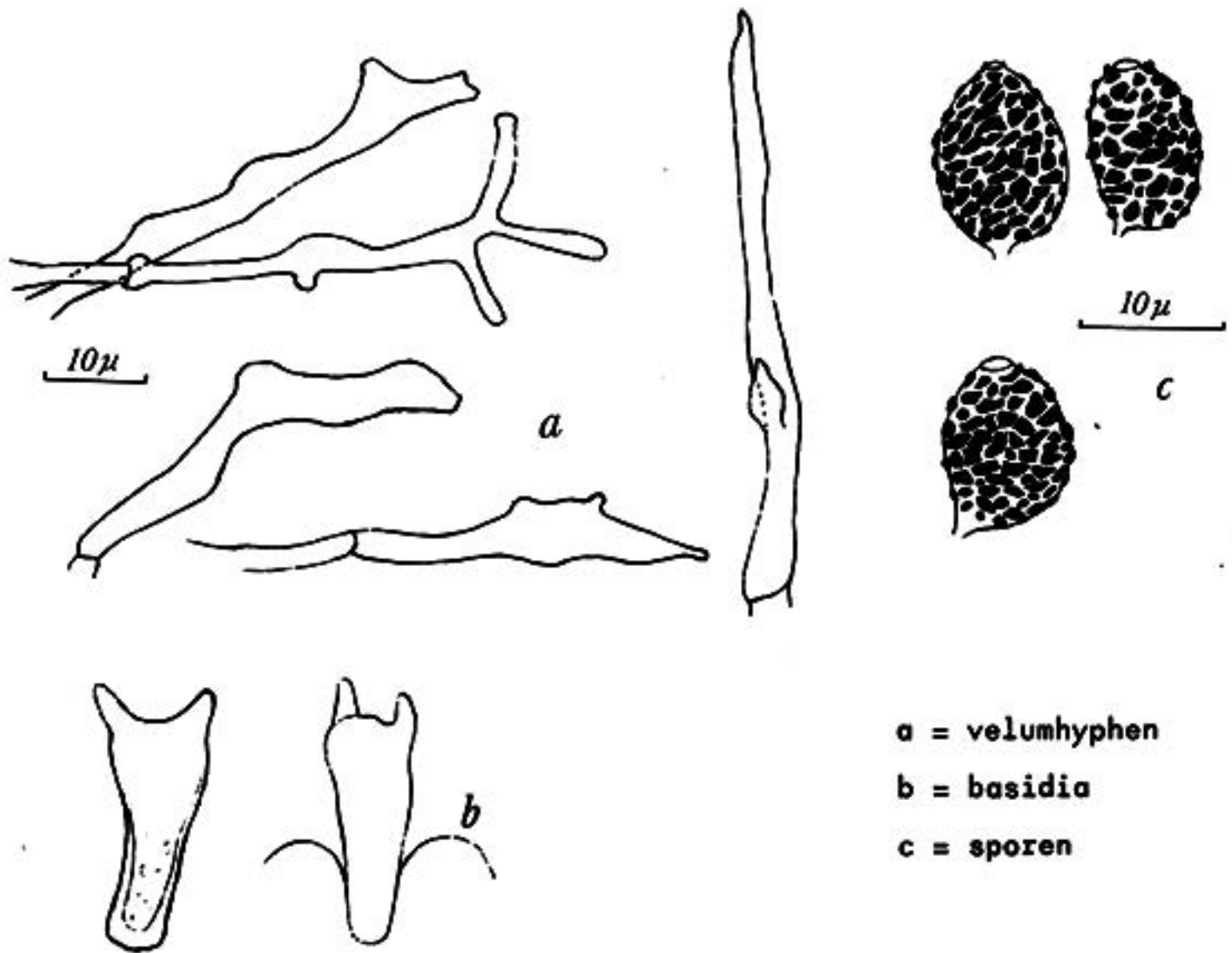
Eenmaal onder het mikroskoop werd het interessanter. Het velum bleek uit dunwandige langgerekte cellen te bestaan, die tot 10 μ dik waren. De celwanden hadden uitstulpinkjes en de hypheneinden waren soms vertakt. Dit brengt ons met Kühner & Romagnesi (2) in de groep *Impexi* (fig. 1a).

Maar toen ik de sporen zag, bonsde het hart me in de keel. Ik had nu eindelijk een *Coprinus* met wrattige sporen te pakken! Ik wist namelijk uit het hoofd, dat de twee soorten uit deze groep met zulke sporen "très rare" zijn.

De sporemaat van mijn vondst (9-12 x 7-8 μ) kwam niet overeen met die van de twee soorten in de Flore (2, p. 388), maar de Heer Bas hielp me uit de moeilijkheden. Mijn *Coprinus* had namelijk tweesporige basidiën en dat verklaart de iets grotere sporen. In de opwinding had ik daar niet op gelet. Mijn inktzwam was *Coprinus phlyctidosporus* Romagnesi.

Deze soort is door Romagnesi (3, p. 73-76) voor het eerst beschreven en wel van een brandplek. Hij schreef toen, dat de sporen bij de porus puntigere wratten hebben en dat ze bij het apiculum een kalere plek vertonen zoals sporen van *Galerina*-soorten ook wel eens hebben. Ik heb dat met mijn mikroskoopje niet kunnen ontdekken. Ook het perispoor, dat volgens Romagnesi zichtbaar moet zijn, heb ik niet kunnen waarnemen. Het oppervlak van de sporen leek op de korst van het zogenaamde tijgerbrood: lage, wrattige vlekken, die in een jonger stadium in elkaar gepast moeten hebben (fig. 1).

Op het Rijksherbarium heb ik een artikel uit Japan gelezen (1, p. 125), waarin stond, dat deze *Coprinus* ook daar is aangetroffen. Zij vonden het ding op 29 mei 1962 in bundels op een afvalhoop

- a = velumhyphen
 b = basidia
 c = sporen

Coprinus phlyctidosporus.

("vegetable manure heap"). Hun beschrijving komt overeen met die van Romagnesi; de auteurs vonden vier-sporige basidiën.

Wellicht is het interessant nog wat na te kaarten over deze zeldzame *Coprinus*. We zullen aandacht moeten schenken aan het feit, dat ik de paddestoel in oktober heb gevonden en Romagnesi - of beter zijn vader - en de Japanners in mei, en dat de drie vondsten op verschillende substraten zijn gedaan.

Het is gebleken, dat diverse z.g. brandplek-fungi niet zozeer behoefte aan brandplekken hebben, als wel aan een substraat, dat rijk is aan (basische) mineralen. Een afvalhoop kan evenals een brandplek rijk aan mineralen zijn. Dat zal van de graad van kompostering afhangen en bovendien, wie weet, wat er nog meer op zo'n hoop gegooid is. Mijn vondst in oktober groeide aan verrot hout op grond rijk aan schelpen.

Het ziet er dus naar uit, dat ook deze *Coprinus* een liefhebber van mineraalrijke plaatsen is en bovendien, zoals zoveel "brandplek-fungi" weinig seizoengebonden is. Drie vondsten vormen echter een te smalle basis voor meer concrete beweringen.

Dat deze vondst, voor zover bekend de derde van de wereld, een

primeur voor Nederland was, heeft me niet verwonderd.

Rest mij nog de Heer Bas hartelijk te danken voor de hulp bij het determineren en het korrigeren van de tekst.

Summary:

Coprinus phlyctidosporus Romagnesi was found on decaying wood of *Acer pseudoplatanus* in the Wieringermeerpolder. This represents the third observation of this rare species which was previously recorded only in France and in Japan.

Literatuur:

1. Aoki, M. & Hongo, T. (1965) -- Larger fungi of the Musashi Plain. -- *Acta phytotaxonomica et geobotanica* 21: 119-126.
2. Kühner, R. & Romagnesi, H. (1953) -- *Flore analytique des Champignons supérieurs*.
3. Romagnesi, H. (1945) -- *Etude de quelques Coprins (2e Série)* -- *Revue de Mycologie* 10: 73-89.

Lentinus adhaerens weer in ons land waargenomen

H.F. van der Laan

Laan van Leeuwestejn 21
Voorburg

Op 23 januari 1972 vond ik op de Raaphorst, Wassenaar, op een stuk van een afgezaagde boomstam in bundels van ongeveer drie exemplaren, een aantal grauwbroune (soms iets rood- of geelgetinte) paddestoelen. Het taai vlees, de witte ruw gezaagde plaatjes en de soms wat eksentrische steel deden mij onmiddellijk aan *Lentinus* denken. Dit werd thuis bevestigd door de niet amyloïde sporen. Het hoedoppervlak geleek echter helemaal niet op dat van de mij bekende leden van dit geslacht (*L. lepideus* = *L. squamosus* en *L. tigrinus*). Het was glad in plaats van geschubd en er lag een soort van witte was over. Met de "Flore" (1) kwam ik al spoedig tot de konklusie met *Lentinus adhaerens* (Alb. & Schw. ex Fr.) Fr. te doen te hebben, ook al kon ik de gele, harsachtige, kleverige substantie, die meestal hoed, steel en lamellensnede bedekt, niet waarnemen.

De resultaten van het mikroskopisch onderzoek lieten geen ruimte voor twijfel. Uit het oppervlak van de lamellen staken grote cystiden (60-70 x 9-11 μ) ver boven de basidiën uit. Ze ontbraken op de lamellensnede, maar daar vertoonden zich grote bossen haren.